

زبان انگلیسی کلیدی‌ترین نیاز ارتباطی روز

امیررضا محمودی کوهی^۱

میلاد مرادی^۲

چکیده

برقراری ارتباط با مردم کشورهای مختلف یکی از کلیدی‌ترین نیازهای بشر امروزی است. ارتباطی که میان کشورهای مختلف در دوره‌های علمی و یا در حوزه تجارت صورت می‌گیرد، نیازمند یک زبان اصلی و معین است تا بتوان به بهترین نحو اطلاعات و دانش موجود را استخراج و جایگاهی در جامعه جهانی پیدا کرد. هر ساله مردم زیادی از سرتاسر جهان به منظور ادامه تحصیل و یا دستیابی به فرصت‌های شغلی بهتر به کشورهای دیگر مهاجرت می‌کنند که این امر بدون داشتن دانش زبان انگلیسی میسر نیست. فرقی نمی‌کند که در کجا زندگی می‌کنید و یا به چه زبانی صحبت می‌کنید، مهم این است که مردم بی هیچ تردیدی یادگیری زبان انگلیسی را به منزله زبان دوم به شما پیشنهاد می‌کنند. اما مهم‌ترین سؤال که ممکن است ذهن شما را به خود مشغول کند این است که چرا زبان انگلیسی را باید یاد بگیریم؟ (مک‌کی^۳، ۲۰۱۸). باتوجه به

^۱ کارشناسی ارشد، آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، amirrezamahmoudie@yahoo.com

^۲ کارشناسی ارشد، روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زنجان، miladmoradi1367@yahoo.com

^۳ S. L. McKay

تحقیقات «سلوی»^۱ و «یزان»^۲ (۲۰۱۳)، زبان انگلیسی رایج‌ترین زبان خارجی مورد استفاده در سرتاسر دنیا است. بالغ بر ۴۰۰ میلیون نفر که انگلیسی زبان مادری‌شان است در جهان زندگی می‌کنند، و ۵۰۰ میلیون نفر نیز از این زبان به‌عنوان زبان دوم و یا مقصد استفاده می‌کنند.

واژه‌های کلیدی: زبان بین‌المللی، جهانی‌سازی، تدریس، زبان‌آموز، یادگیری

مقدمه

طبق تحقیقات «مارلینا»^۳ (۲۰۱۴)، نخستین عامل جهانی‌سازی زبان انگلیسی امپراطوری و استعمار انگلستان در گذشته بوده است. در آن زمان بازرگانان ملزم به تسلط بر زبان انگلیسی بودند تا بتوانند با کشورهای دیگر به تجارت بپردازند؛ به همین دلیل بسیاری از منابع علمی نیز به زبان انگلیسی تغییر پیدا کردند که یادگیری زبان انگلیسی را نسبت به گذشته حیاتی‌تر کرد. پس از وقوع جنگ جهانی دوم، آمریکا با گسترش بازارهای تجاری خود با کشورهای مختلف کرد تا بازار تجاری آنان را تحت سلطه درآورد و هم‌زمان با این رویداد، پیشرفت صنعت موسیقی و فیلم به زبان انگلیسی باعث جذب مخاطبان به یادگیری زبان انگلیسی شد (شریفیان و مارلینا، ۲۰۱۲). دومین دلیل، استفاده روزمره مردم از تکنولوژی و دستگاه‌هایی است که کاملاً به زبان انگلیسی هستند زیرا که علم استفاده شده برای ساخت آنان نیز به زبان انگلیسی بوده است. دلیل بعدی که مردم را تشویق به یادگیری زبان انگلیسی می‌کند این است که همه آزمون‌های مورد

¹ A. F. Selvi

² B. Yazan

³ R. Marlina

تأیید برای مهاجرت، گرفتن بورسیه تحصیلی و استخدام در شرکت‌ها به زبان انگلیسی است، از جمله «تافل»^۱، «آیلتس»^۲، و «پی‌تی‌ای»^۳ (خان، ۴، ۲۰۰۹).

جهانی‌سازی زبان انگلیسی

زبان و فرهنگ

طبق تحقیقات «هوربی»^۴ (۲۰۰۸)، بیشتر کارشناسان در حوزه تدریس زبان انگلیسی بر این باورند که زبان و فرهنگ ارتباطی ناگسستنی دارند، برای مثال حین فرایند یادگیری زبان، به طور غیرارادی فرهنگ زبان مقصد نیز یاد گرفته می‌شود که بر روی افکار زبان‌آموز نسبت به جهان و کشور مقصد تأثیر می‌گذارد. به‌علاوه «سیفاکیس»^۵ و «سوغاری»^۶ (۲۰۰۴) دریافتند که فرهنگ کشورهای مختلف شامل زبان آنها نیز است که برای برقراری ارتباط در جامعه بین‌المللی به کار گرفته می‌شود. کارشناسان حوزه تدریس «زبان انگلیسی به‌عنوان زبانی بین‌المللی» بر این باورند که زبان طبیعی محتوای مبتنی بر فرهنگ دارد. بر این اساس با جهانی‌سازی زبان انگلیسی، مرزهای جغرافیایی ناپدید شده و فرهنگ کشورهای انگلیسی‌زبان در سرتاسر دنیا در حال گسترش است. این پیوند ناگسستنی فرهنگ را می‌توان به سه نوع مجزا تقسیم کرد: «آداب و رسوم اجتماعی»^۷، حوزه «منظورشناسی»^۸ و «معناشناسی»^۹ (میت، ۱۱، ۲۰۱۱). آداب و رسوم

¹ TOEFL (Test of English as a Foreign Language)

² IELTS (International English Language Testing System)

³ PTE (Pearson Language Tests)

⁴ S. Z. Khan

⁵ H. Horibe

⁶ N. Sifakis

⁷ A. M. Sougari

⁸ social custom

⁹ pragmatic

¹⁰ semantic

¹¹ D. E. Mete

اجتماعی نه تنها آمیخته به جنبه روزمره زندگی مردم است، بلکه در فعالیت‌ها و جامعه‌ای که مردم در آنها حضور دارند نیز نقش پررنگی را ایفا می‌کند. حوزه منظورشناسی به معنای درونی زبانی که گویشوران در همکاری اجتماعی برای برقراری ارتباط هدفمند، به‌ویژه در بافت فرهنگی، استفاده می‌کنند، می‌پردازد. ارتباطات مردم در حوزه معنانشناسی فرهنگی، تنوع در عناصر واژگانی تعریف شده است که میان زبان‌های گوناگون و فرهنگشان متمایز است.

نقش معلم در تدریس زبان انگلیسی به‌عنوان زبانی بین‌المللی

نکته کلیدی در تدریس مؤثر «زبان انگلیسی به‌عنوان زبانی بین‌المللی»، استفاده از معلمان حرفه‌ای است. به همین دلیل، دانستن چگونگی تدریس در این حوزه که شامل دستیابی به نقش‌های کاربردی در کلاس است، برای معلمان ضروری است. طبق تعریفی که «ریناندیا»^۱ (۲۰۱۲) ارائه کرده است: نقش را می‌توان در چگونگی رفتارها و مسئولیت‌های معلم در کلاس درس تعریف کرد. در پنجاه سال گذشته، دیدگاهی که مردم نسبت به زبان انگلیسی داشتند به‌طور کلی دچار دگرگونی شد: قبل از آن مردم در تلاش بودند تا زبان انگلیسی را همانند یک کسی که زبان مادری‌اش انگلیسی است یاد بگیرند؛ اما در سویی دیگر در یادگیری مدرن، مردم به دنبال یادگیری زبان صرفاً برای برقراری ارتباط بین‌المللی هستند. به همین دلیل، معلمان زبان انگلیسی به‌طور ویژه‌ای نقش‌هایی را که در تدریس سنتی ایفا می‌کردند کنار گذاشته و به ایجاد نقش‌های جدید در تدریس مدرن پرداختند. نقش‌های معلمان سنتی را می‌توان به دسته‌های

^۱ W. A. Renandya

گوناگونی تقسیم کرد، از جمله «کنترل‌کننده»^۱، «تشویق‌کننده»^۲، «شرکت‌کننده»^۳ و «منبع»^۴، که در اینجا به طور مختصر به بحث در مورد هر کدام می‌پردازیم. معلم کنترل‌کننده بر فعالیت‌ها و رفتارهایی که دانش‌آموزان در کلاس دارند، نظارت کاملی دارد و چگونگی کنترل هر معلم بستگی به ویژگی‌های شخصیتی هر دانش‌آموز و معلم دارد. البته کنترل بیش از حد باعث بروز مشکلاتی از قبیل کلاس معلم‌محور، غیرفعال شدن خلاقیت دانش‌آموزان و نیز افزایش اضطراب آنها می‌شود. گذشته از این، معلم تشویق‌کننده مسئولیت تشویق دانش‌آموزان به حضوری فعال در بخش‌های مختلف هر درس را بر عهده دارد؛ اما نکتهٔ حائز اهمیت این است که اصرار بیش از حد نبایستی باعث دل‌زدگی دانش‌آموزان شود. هر از چند گاهی معلمان خود را در فعالیت‌ها، نقش‌ها و تکرارها شرکت می‌دهند تا نه‌تنها فرایند یادگیری را بهبود بخشند بلکه سختی‌ها و مشکلاتی که دانش‌آموزان هنگام یادگیری با آنها دست‌وپنجه نرم می‌کنند را شناسایی کنند. بهترین و در دسترس‌ترین منبع در طی فرایند یادگیری معلمان هستند که این نقش معلم برای دانش‌آموزان ضروری است.

پس از نقش‌های مدل سنتی، زبان‌آموزان به کاوش در فرهنگ زبان مقصد پرداختند که نشئت‌گرفته از معلمان بومی در کلاس درس بود؛ به همین دلیل، تدریس «بومی مانند»^۵ مورد تاکید قرار گرفته است. «دوگانسی - اکتونا»^۶ و «هاردمن»^۷ (۲۰۱۲) بر این باورند که تدریس

¹ controller

² prompter

³ participant

⁴ resource

⁵ native-like

⁶ S. Dogancay-Aktuna

⁷ J. Hardman

بومی مانند به معلمان غیر بومی انگیزه داد که در مهارت تدریس، پیشرفتی عملی کسب کنند تا مشابه معلمان بومی باشند.

استادان زبان باید از تجهیزات و ابزارهایی استفاده کنند که درک دقیق‌تری از فرهنگ‌های گوناگون به دانش‌آموزان بدهند. یکی از فعالیت‌های تأثیرگذار می‌تواند استفاده از نقشه باشد که به هر کدام از دانش‌آموزان این فرصت را بدهد تا به صورت خیالی یک کشور یا شهر را برای سفر انتخاب کنند و در مورد آن به تحقیق بپردازند و در کلاس با بقیه دانش‌آموزان به بحث بگذارند. فعالیت دوم می‌تواند در مورد غذاهای کشورهای مختلف باشد، به این صورت که معلم عکس‌های غذاهای گوناگونی را به دانش‌آموزان نشان می‌دهد و بازخورد آنان را نسبت به اینکه این غذا مربوط به کدام کشور است، کدام دسته از مردم این غذا را امتحان می‌کنند و چگونه این غذا طبخ می‌شود دریافت کند. در آخر گوناگونی هنر در سرتاسر جهان، زبان‌آموز را تشویق می‌کند تا هر قطعه هنری را از نظر هویتی بررسی کند. به همین منظور در ابتدا دیدگاه خالق اثر را در مورد خود اثر بررسی می‌کنند. در قدم دوم جنبه‌های شخصیتی هنرمند و در نهایت کشوری که هنرمند مورد نظر اهل آن است، مورد بحث قرار می‌گیرد.

نقش‌های زبان‌آموزان در یادگیری زبان انگلیسی به عنوان زبانی بین‌المللی

طبق تحقیقات «الساگوف»^۱ (۲۰۱۲)، شناسایی تفاوت‌های میان دانش‌آموزان به معلم کمک می‌کند که شرایط مناسب و اثربخشی را در کلاس برای دانش‌آموزان مهیا کند. تفاوت‌های میان دانش‌آموزان را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد. دسته اول به تفاوت‌های شخصیتی، ویژگی‌ها و استعدادهای دانش‌آموزان می‌پردازد که این فرصت را به معلم می‌دهد تا باتوجه به شناخت

¹ L. Alsagoff

شخصیتی هر کدام فرایند یادگیری را پیگیری کند. در دسته دوم به جنبه‌های درونی هر دانش‌آموز از جمله انگیزه، اعتقادات و اضطراب پرداخته می‌شود تا معلم بتواند مناسب‌ترین روش تدریس را پیش بگیرد و دانش‌آموز تشویق به فعالیت در کلاس شود. در دسته آخر فعالیت‌هایی که دانش‌آموزان در طی فرایند یادگیری انجام می‌دهند مورد بحث قرار می‌گیرد (متسورا^۱، ۲۰۰۷) تا ابزارهایی مؤثر در کنار فرایند آموزش مورداستفاده قرار بگیرد، از جمله امکاناتی که این فرصت را به دانش‌آموزان بدهد تا با فرهنگ دیگر کشورها آشنا بشوند.

ده دلیل برتر برای یادگیری زبان

شما همه دلایلی را که چرا برخی از مردم زبان نمی‌آموزند شنیده‌اید. بسیاری از این دلایل بر اساس افسانه‌ها و باورهای نادرست قدیمی است. حقیقت این است که در دنیای امروزی که به طور فزاینده‌ای پیوسته و در هم تنیده است، مهارت در زبان‌های دیگر مؤلفه‌ای بسیار حیاتی است که به شما این فرصت را می‌دهد تا به شیوه‌ای فوری و معنادارتر با جهان - چه در همسایگی خود یا هزاران مایل دورتر - درگیر شوید. به این ترتیب مهارت در زبان‌های دیگر شما را برای رقابت و موفقیت در اقتصاد جهانی آماده می‌کند.

۱. برقراری ارتباط؛

یکی از ارزشمندترین جنبه‌های تجربه انسانی، توانایی ما در برقراری ارتباط با دیگران است. توانایی برقراری ارتباط با افراد به زبان خودشان یک موهبت باورنکردنی است. دو زبانه‌ها فرصت بی‌نظیری برای برقراری ارتباط با طیف وسیع‌تری از افراد در زندگی شخصی و حرفه‌ای خود دارند. دانستن زبان، شما را صرف نظر از اینکه اهل کجا باشید، بومی می‌کند، و دنیای را به معنای

¹ H. Matsuura

واقعی و مجازی کلمه باز می‌کند. جوامع شما شکل خواهند داد، در برابر مهربانی بیگانگان فروتن خواهید شد و دوستی‌های مادام‌العمر ایجاد خواهید کرد. تنها به همین دلایل، شما پاداش یادگیری زبان‌ها را برای سال‌های طولانی خواهید دید.

۲. شغل خود را ارتقا دهید؛

مهارت زبانی می‌تواند مزیت رقابتی قابل توجهی باشد که شما را از هم‌تایان تک‌زبانه خود متمایز کند. آنها جزو هشت مهارت برتر مورد نیاز همه مشاغل هستند - صرف نظر از رشته یا سطح مهارت شما - و تقاضا برای متخصصان دو زبانه به طور روز افزونی در حال افزایش است. در واقع، بین سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۵، تعداد آگهی‌های شغلی در ایالات متحده که به طور خاص برای داوطلبان دوزبانه طراحی شده بود، بیش از دو برابر شد. در ایالات متحده با بیش از ۶۰ میلیون جمعیت خارجی متولد شده و ساکن که به زبانی غیر از انگلیسی صحبت می‌کنند، نیازی به خروج از کشور برای به کارگیری مهارت‌های زبانی خود ندارند. اگر به دنبال انگیزه بیشتری باشیم، مهارت‌های زبانی در بسیاری موارد، منجر به استخدام، پاداش و افزایش حقوق می‌شوند. آرزوی شغلی شما، هرچه که باشد، با مهارت‌های زبانی که به ترکیب اضافه شده است، از همه جلوتر هستید.

۳. مغز خود را تغذیه کنید؛

بسیاری از مزایای شناختی یادگیری زبان غیرقابل انکار هستند. افرادی که به بیش از یک زبان صحبت می‌کنند حافظه، مهارت‌های حل مسئله و تفکر انتقادی، تمرکز بیشتر، توانایی انجام چند کار و مهارت‌های شنیداری بهتری دارند. آنها بین وظایف رقیب جابجا می‌شوند و تغییرات محیط خود را راحت‌تر از افراد تک زبانه رصد می‌کنند. آنها همچنین نشانه‌هایی از خلاقیت و

انعطاف‌پذیری بیشتر را نشان می‌دهند. اگر این کافی نباشد، با افزایش سن، دو یا چند زبانه بودن به جلوگیری از پیری ذهنی و زوال شناختی نیز کمک می‌کند.

۴. ارتباط خود را با فرهنگ‌های دیگر عمیق‌تر کنید؛

زبان مستقیم‌ترین ابزار ارتباط با فرهنگ‌های دیگر است. توانایی برقراری ارتباط به زبان دیگر ما را در معرض قدردانی از سنت‌ها، مذاهب، هنرها و تاریخ مردم وابسته با آن زبان قرار می‌دهد. درک بیشتر، به نوبه خود، باعث افزایش تحمل، همدلی و پذیرش دیگران می‌شود. مطالعات نشان می‌دهند که کودکانی که زبان دیگری را مطالعه کرده‌اند نسبت به این زبان بازتر هستند و نگرش‌های مثبت بیشتری نسبت به آنها ابراز می‌کنند.

سفر به عنوان گوینده به زبان محلی می‌تواند یک سفر به خارج از کشور را متحول کند. مسافران تک‌زبانه می‌توانند از مکان‌های مشابه بازدید کنند، اما مسافرانی که بیش از یک زبان می‌دانند، راحت‌تر می‌توانند خارج از حباب توریستی حرکت کنند و با مکان و مردم آن ارتباط برقرار کنند که اغلب برای افرادی که زبان مقصد را نمی‌دانند، غیرقابل دسترس است. همچنین یادگیری زبان دوم درهای بیشتری را به روی فرصت‌های تحصیل یا کار در خارج از کشور باز می‌کند.

۶. الهام‌گیری از سرچشمه؛

در دنیایی با بیش از ۶۰۰۰ زبان گفتاری، ما گاهی نیاز به ترجمه داریم، اما صحبت کردن با حداقل یک زبان دیگر ما را قادر می‌سازد تا به اطلاعاتی دسترسی پیدا کنیم که در غیر این صورت ممکن بود. به عنوان مثال، افراد مسلط به زبان‌های دیگر می‌توانند به عنوان شهروندان واقعی در اینترنت سیر کنند و رسانه‌ها و سرگرمی‌های خارجی را مصرف و ارزیابی نمایند.

۷. چند زبانی شوید؛

یادگیری زبان دوم نه تنها مهارت‌های ارتباطی را بهبود می‌بخشد و واژگان را در زبان اول شما افزایش می‌دهد - بله، واقعاً! - بلکه تحقیقات نشان می‌دهد که انتخاب زبان‌های دیگر به ویژه در میان کودکان کار بسیار آسان‌تری می‌کند. با یادگیری زبان، شبکه‌های مغزی جدیدی ایجاد می‌کنید که برای شروع یادگیری زبان سوم آماده و آماده‌تر خواهید بود.

۸. اعتماد به نفس خود را تقویت کنید؛

هر زبان آموزی می‌تواند گواهی دهد که اشتباهات خود را در حین کشف یک زبان جدید - اغلب در مقابل مخاطبان - مرتکب می‌شود. این بخشی ضروری از فرآیند یادگیری است! یادگیری زبان به این معناست که خود را در میدان قرار دهید و از منطقه راحتی خود خارج شوید. نکته مثبت احساس موفقیت شگفت‌انگیزی است که هنگام مکالمه با شخصی احساس خواهید کرد.

۹. تصمیم‌گیری خود را تقویت کنید؛

مطالعات نشان می‌دهد که تصمیم‌هایی که به زبان دوم خود می‌گیرید، بیشتر از تصمیم‌هایی که در زبان مادری گرفته می‌شود، مبتنی بر عقل است. برخلاف تصور رایج، وقتی به زبان دوم یا سوم صحبت می‌کنیم، در واقع از پاسخ‌های احساسی و سوگیری‌هایی که عمیقاً مرتبط هستند فاصله می‌گیریم. در نتیجه در مقایسه با زبان مادری، تصمیمات ما با زبان‌های دیگر، نظام‌مند و روشن بر اساس واقعیات هستند.

۱۰. چشم‌انداز به دست آورید؛

ما در خلال کشف یک زبان و فرهنگ جدید، طبیعتاً آن را با آنچه آشناتر است مقایسه می‌کنیم. یادگیری در مورد فرهنگ دیگری جنبه‌هایی از فرهنگ خودمان را، چه مثبت و چه منفی، روشن

می‌کند که ممکن است قبلاً به آن توجه نکرده باشیم. ممکن است قدر آنچه را که دارید بیشتر بدانید، یا ممکن است تصمیم بگیرید که همه چیز را تغییر دهید!

نتیجه‌گیری

یادگیری «زبان انگلیسی به‌عنوان زبانی بین‌المللی» این فرصت را به زبان‌آموزان می‌دهد تا درک دقیق‌تری نسبت به کشور زبان مقصد پیدا کنند، دسترسی گسترده‌ای به بانک اطلاعاتی سرتاسر جهان داشته باشند و بتوانند با استفاده از زبان انگلیسی جایگاه خود را در موقعیت‌های شغلی و علمی تثبیت کنند. مهاجران بسیاری هرساله به کشورهای انگلیسی‌زبان مهاجرت می‌کنند و زبان‌آموزانی که زبان انگلیسی را همراه با فرهنگ کشور مقصد آموخته‌اند، می‌توانند موفقیت بیشتری کسب کنند. همان‌طور که گفته شد تغییرات شگرفی در نقش استادان و دانش‌آموزان با روی کار آمدن زبان انگلیسی بین‌المللی ایجاد شد که تدریس این زبان را به سمت‌وسویی جدید سوق داد که نیازمند استفاده از معلمان آزموده و حرفه‌ای در این حوزه است. می‌توان گفت یادگیری «زبان انگلیسی به‌عنوان زبانی بین‌المللی» از جذابیت‌های فراوانی بهره‌مند است که باعث علاقهٔ دوچندان زبان‌آموز به یادگیری این زبان جهانی می‌شود.

منابع:

- Alsagoff, L. (2012). Identity and the EIL learner. *Principles and practices for teaching English as an international language*, 104-122.
- Dogancay-Aktuna, S., & Hardman, J. (2012). Teacher education for EIL: Working toward a situated meta-praxis. *Principles and practices of teaching English as an international language*, 25, 103-120.
- Horibe, H. (2008). The place of culture in teaching English as an international language (EIL). *JALT journal*, 30(2), 241-253.

- Khan, S. Z. (2009). Imperialism of international tests: An EIL perspective. *English as an international language: Perspectives and pedagogical issues*, 29, 190-205.
- Marlina, R. (2014). The pedagogy of English as an international language (EIL): More reflections and dialogues. *The pedagogy of English as an International Language*, 30, 1-19
- Matsuura, H. (2007). Intelligibility and individual learner differences in the EIL context. *System*, 35(3), 293-304.
- McKay, S. L. (2003). EIL curriculum development. *RELC Journal*, 34(1), 31-47.
- McKay, S. L. (2018). English as an international language: What it is and what it means for pedagogy. *RELC Journal*, 49(1), 9-23.
- Mete, D. E. (2011). EIL and intercultural communicative competence: Two sides of a coin. *Asian EFL Journal Press for the EIL Journal. Asian EFL Journal Press*, 15, 45-50.
- Renandya, W. A. (2012). Teacher roles in EIL. *The European journal of applied Linguistics and TEFL*, 1(2), 65-80.
- Selvi, A. F., & Yazan, B. (2013). *Teaching English as an International Language. TESOL International Association.*
- Sharifian, F. (Ed.). (2009). *English as an international language: Perspectives and pedagogical issues*, 11(1)
- Sharifian, F., & Marlina, R. (2012). *English as an international language (EIL): An innovative academic program. Principles and practices of teaching English as an international language*, 140-153. Multilingual Matters.
- Sifakis, N., & Sougari, A. M. (2004). *Language teaching as culture-bound pedagogy: setting the criteria for the designing of an EIL course. The periphery viewing the world*, 141-149.